

МАРИНА ТА СЕРГІЙ
ДЯЧЕНКИ

Світи Марини та Сергія Дяченків

Повісті та оповідання

СОНЯЧНЕ
КОЛО

Харків
«ФОЛІО»
2020

ПОРИ РОКУ

Повість

Пароплав мав причалити о шостій ранку — у Час Півня. Затримавшись у трьох портах, пропахлий димом, кіптявою, гнилими фруктами, дорогими парфумами, тютюном і несвіжою рибою, він прихилився до причальних мішків у порту Кам'яного Лісу о п'ятій годині пополудні. У Час Свині.

Іріс мріяла пройти легендарним містом на світанку, білими вузькими вулицями серед мармуру та бірюзи, торкаючись іще холодних, але вже освітлених каменів, дивлячись на протоку й на море... Але задуха і хитавиця. І запізнення на одинадцять годин. Спускаючись по трапу, вона ледве переставляла ноги.

— Пані Айріс!

Вона здригнулася, хоча голос був доброзичливий і навіть вкрадливий. Акуратний усміхнений товстун простягнув їй руку в тонкій рукавичці:

— Ласкаво просимо! Я Алекс, із цієї хвилини ваш слуга і помічник. Де ваш багаж? Порахуйте, перевірте, у такій метушні легко забути, прогавити, згубити...

Він підхопив важку сумку, в якій лежали черепашки, а футляр із сопілкою вона не віддала — не хотіла випускати з рук. Її валізи вже стояли біля вантажного трапа. Іріс здавалося, що причал під ногами розгойдується.

— Це ваші валізи? — ледь дочекавшись відповіді, Алекс махнув рукою носієві. — Пройдімо, пані Айріс, усе готово, ми вас дуже чекали!

Колишні супутники-пасажери з багажем, дітьми і втомою стояли довгою чергою до чиновника, що перевіряв документи,

шльопав печаті, повільно, повільно. Іріс забарилась, та Алекс підхопив її під руку і потягнув уперед:

— Ні, пані Айріс, ви не мусите проходити загальний контроль. Ви прибули на особисте запрошення лорда-регента, прошу вас...

Перед ними розступилася портова варта, Іріс не встигла й слова мовити.

— Я так мріяв показати вам місто одразу після прибуття, — торохтів на ходу Алекс. — Відроджена імперська столиця, я клянусь, вона підкорить ваше серце! На жаль, сьогодні немає часу для екскурсій... А ось і наш екіпаж! Гей хутко вантажте валізи!

Кілька секунд — й Іріс виявила себе у глибині прохолодного просторого екіпажа. Алекс сів навпроти, всміхаючись і бурмочучи водночас:

— Пароплав запізнився на одинадцять годин, це неподобство! Капітана чекає розгляд, можливо, це і зовсім був його останній рейс! Ви втомилися...

— Капітан не винен, — сказала Іріс. — Нас затримували при вході в порти.

— Ах, зрозуміло, пароплави, приписані до Кам'яного Лісу, вічно дратують континентальних щурів, — Алекс усміхнувся ширше. — На континенті воліли б, аби імперія впала, а ми здичавіли. Вони хотіли б, аби на місці нашої столиці залишилася купа каміння, а тим часом... подивіться!

Він відсмикнув штору. Екіпаж їхав вузькою вулицею, як дном ущелини. Будинки з різьбленого каменю діставали до неба — білі, палеві, зелено-бежеві. Пахло морем і лісом. Стовбури величезних сосон виступали просто з каменю, палісадники зеленіли на балконах і галереях, струмки текли мармуровими й мідними жолобами.

Іріс на секунду забула, що у неї болить голова.

— Цьому місту тисячі років! — урочисто проголосив Алекс. — І воно простоїть ще стільки ж! Ніякий бунт, ніяка війна не завадить нашому процвітання. Темні роки закінчились. Імперія відроджується, єдина і могутня як ніколи!

Екіпаж звернув на іншу вулицю, ширшу, торгову. За склом вітрин блищало дорогоцінне каміння. На гранях дробилося світло. Найяскравіші іскри змусили Іріс примружитись.

— Легендарний ювелірний квартал, — натхненно вів далі Алекс. — Дивіться і розкажіть потім на континенті. Камінь, оброблений нашими майстрами, не сплутати ні з яким іншим. Єдиний погляд, і ви скажете: так, це діаманти з Кам'яного Лісу... Яким прикрасам ви віддаєте перевагу?

— Я не ношу прикрас.

— Ох ні, — він злякано замахав руками. — Ви просто не приміряли справжніх камінчиків. Один погляд, і ви не захочете звідси йти, я обіцяю!

Екіпаж знову звернув. Стук коліс змінився, став тихішим на широкій площі з помостом. Повз вікна проплив закопчений мідний казан в людський зріст заввишки. Алекс із усмішкою засунув штору.

— Тут уже курно, — сказав вибачливо. — На площі правосуддя в будні торгують рибою — ринок для бідняків. Але навіть бідняки в Кам'яному Лісі... Що з вами?

— Це і є казан для страт?

Вона закашлялася, намагаючись очистити горло. Алекс підніс руки, ніби відгороджуючись од її слів:

— Усього лише традиція! Ця штука просто тут стоїть, її давно не застосовують! Але навіть у найтемніші часи, знаєте, тільки найстрашніший злочин... державна зрада, замах на життя імператора... Ох, що ж я, я ж мав передати вам...

Він вийняв із кишені й простягнув їй білий конверт із золотим тисненням. Іріс кілька секунд дивилася на конверт, намагаючись зрозуміти, що з ним робити, поки Алекс не допоміг їй і не зламав печатку. В середині було запрошення, виписане ідеальним писарським почерком: пані Іріс Май бажали бачити на прийомі лорда-регента в його особистій резиденції сьогодні о сьомій вечора. Час Кота.

— Зараз ми поселимо вас в апартаменти — просто в палаці, з краєвидом на море, — торохтів Алекс. — У вас буде півгодини, щоб опорядитися після дороги... Будь ласка, зверніть увагу: на прийомах лорда-регента завжди буває тепло, навіть жарко.

Вдягайтеся легко, як на прогулянку в літній полудень. Допускаються відкриті плечі. Ще одне прохання — не використовуйте парфуми. На прийомах це не прийнято.

Іріс торкнулася долонею скроні:

— Пане... Алексе. По правді сказати, я почувуюся розбитою і зовсім хворою.

— Вам не доведеться виступати, це не концерт! Це прийом! Ви відпочиватимете, розважатиметеся і...

— ...І мрію тільки про ліжку. Можливо, лорд-регент прийме мої вибачення...

Вона замовкла, побачивши, як невловно змінилось обличчя її провідника.

— Пані Айріс, — сказав він м'яко. — Це Кам'яний Ліс. Від запрошень лорда-регента не відмовляються. Якщо ви хворі, я пришлю лікаря. Але рівно о пів на сьому ви мусите бути готові, я прийду за вами й особисто супроводжу до резиденції.

За вікном пливла назустріч нова вулиця — кам'яні фасади з білого і червоного мармуру, дерева та квіти, тріскучі водоспади, струмки, що біжали кам'яними руслами. Це Кам'яний Ліс, відсторонено подумала Іріс. Ти мала рацію, сестричко, відраджуючи мене від цієї поїздки.

* * *

Два дні тому, під час останньої стоянки, вона розминала ноги, походжаючи уздовж палуби, чекаючи, поки пароплав нарешті відчалить. Непримітний молодик в одязі портового службовця з'явився, здається, нізвідки:

— Вам лист, пані Іріс...

Вона не чекала листів, і тим більше на борту пароплава. Вона була вражена, звідки службовцю відоме її ім'я, але самовпевнено вирішила, що це слава. Розгорнувши папірець, вона впізнала почерк Лори.

«У нас усе добре, — писала сестра. — Ми переїхали. Людина, яка передасть тобі лист, бажає нам добра. Ми з дітьми любимо тебе, Іріс».

— Що це означає? — запитала вона у посильного. — Що таке — «переїхали»? Куди?!

— У безпечне місце, — відповів той майже весело. — Тобто воно залишиться безпечним, якщо ви, пані Іріс, будете цяцінькою і повернете сяку-таку просту справу в Кам'яному Лісі. А яку — вам повідомлять після прибуття.

Пароплав відшвартувався. Працювали машини, пахло димом і рибою. Між бортом і причалом розширювалася смужка води.

— Хто ви такий?!

Хлопець вирвав у неї з рук листа, перескочив через борт і стрибнув на причальну тумбу. Помахав Іріс рукою:

— Не здумайте тікати, не виконавши доручення! Адже ви любите свою сестру і племінників, еге ж?

Іріс захотілося зістрибнути за ним, зіскочити з корабля, що відвозив її до країни, де за зраду варять у казанах. Але пароплав уже далеко відійшов від причалу.

* * *

В апартаментах її чекала готова тепла ванна. З вікна відкривався краєвид на балюстраду, за якою лежало море, підсвічене низьким сонцем.

Лікар виявився небагатослівним і ненастирливим. Пігулка, яку Іріс спершу не хотіла у нього брати, подіяла майже миттєво, і головний біль відступив. Стоячи біля вікна, вдихаючи теплий вітер, Іріс відчула себе набагато краще. Можливо, думала вона, ті люди — звичайні контрабандисти. Можливо, вони зрозуміють, що я не можу бути їм корисною. Та й що такого жадливого вони мені можуть доручити?

У двері постукали рівно о пів на сьому. Сонце вже висіло над самісіньким горизонтом, а Іріс заклала останню шпильку у волосся.

Як і раніше всміхаючись, Алекс оглянув її з голови до ніг і залишився задоволений:

— Ви чудово виглядаєте. Вас чекає чудовий вечір — легкі закуски, напої, спілкування з приємними людьми...

Він провів її по коридору до дверей, біля яких височіли стражники у темних мундирах, із піками в руках. Іріс внутрішньо підбралась; Алекс, не звертаючи на стражників уваги, відімкнув двері й вивів її на балкон.



ЗМІСТ

Передмова (<i>Переклад В. Бойка</i>)	3
Пори року. <i>Повість</i> (<i>Переклад В. Бойка</i>)	5
Сонячне коло. <i>Повість</i> (<i>Переклад В. Бойка</i>)	63
Останній Дон Кіхот. <i>Повість у двох діях</i> (<i>Переклад В. Бойка</i>)	128
Баскетбол. <i>Оповідання</i> (<i>Переклад І. Алексєєвої</i>)	197
Імператор. <i>Оповідання</i> (<i>Переклад І. Алексєєвої</i>)	219
Візит до Імператора. <i>Оповідання</i> (<i>Переклад І. Алексєєвої</i>)	238